

Hallituksen esitys Eduskunnalle veronkantolain 9 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi veron suoritusajankohtaa koskevia veronkantolain säännöksiä. Laista poistettaisiin säännös, jossa määritellään, milloin ulkomailla suoritettu vero on katsottava maksetuksi. Se korvattaisiin sekä ulkomailla että kotimaassa suoritettuihin veroihin sovellettavalla säännöksellä, jonka mukaan maksu katsotaan

maksetuksi sinä päivänä, jona se on kirjattu Verohallinnon pankkitilille, jos tietoa maksun tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana. Muutokset johtuvat yhtenäiseen euromaksualueeseen (SEPA) siirtymisestä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

Veron maksamista koskevat yleiset säännökset sisältyvät veronkantolakiin (609/2005) ja veronkannosta annettuun valtiovarainministeriön asetukseen (747/2005). Veronkantolain mukaan verojen maksuliike hoidetaan valtion maksuliikepankeissa olevia veronkantoviranomaisen pankkitilejä käyttäen. Maksuja vastaanottavat ja välittävät rahalaitokset sekä veronkannosta annetun valtiovarainministeriön asetuksessa säädetyt tullilaitoksen toimipisteet ja Ahvenanmaan lääninhallitus.

Veronkantolain 9 §:n 1 momentin mukaan tilisiirtona Suomessa maksettu vero katsotaan maksetuksi, kun tilisiirto on veloitettu maksajan tililtä. Suomessa käteisenä maksettu vero katsotaan maksetuksi, kun maksaja on saanut tositteen maksun vastaanottajalta. Tiedon mainitusta maksupäivästä pankit välittävät maksun mukana Verohallinnolle.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomailla maksettu vero katsotaan maksetuksi eräpäivänä, jos se on kirjattu Verohallinnon tilille viimeistään viikon kuluessa eräpäivästä. Myöhemmin tilille kirjattu vero katsotaan maksetuksi kirjauspäivänä, jollei verovelvollinen näytä tai asiakirjojen perusteella voida todeta maksupäivän olleen tätä aikaisempi. Maksuajankohdan kytkentä 1 momentin mukaiseen maksupäivään ei ole soveltunut ulkomaanmaksuihin, koska kyseessä ei ole ul-

komaisten tilisiirtostandardien mukaan maksunsaajalle välittyvä tieto.

Eurooppalaiset pankit perustivat vuonna 2002 yhteistyöelimen kehittämään yhtenäistä euromaksualueetta (Single Euro Payments Area), jäljempänä SEPA. Hankkeen tarkoituksena oli luoda tehokas, yhtenäisillä säännöillä toimiva maksuliikenne kotimarkkina-alueen toteuttamiseksi. Asiaa koskeva maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY, jäljempänä maksupalveludirektiivi, annettiin 13 päivänä marraskuuta 2007. Direktiivi on kansallisesti täytäntöön pantava viimeistään 1 päivänä marraskuuta 2009. Direktiivillä luodaan oikeudelliset edellytykset maksupalveluiden yhtenäistämiseksi siten, että palvelut toimivat sekä valtion sisällä että valtioiden välillä samoin ehdoin. Maksupalvelutoimintaa harjoittavien oikeudet ja velvollisuudet yhtenäistetään ja harjoittajille asetetaan vaatimuksia tietojen antamisesta ja maksun välitysnopeudesta.

SEPA-järjestelmän käyttöönotolle asetetun, vuoden 2011 lopussa päättyvän siirtymäkauden aikana maksun tulee olla maksunsaajan pankin tilillä viimeistään kolmantena työpäivänä ja siirtymäajan jälkeen jo seuraavana työpäivänä maksutoimeksiannon vastaanottamisesta. Jos maksutapahtuma on käynnis-

tetty paperilla, käytettävissä oleva aika on yhtä työpäivää pidempi.

Direktiivi ehdotetaan pantavaksi täytäntöön kahdella hallituksen esityksellä, jotka ovat oikeusministeriössä valmisteltu esitys maksupalvelulaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 169/2009 vp) ja valtiovarainministeriössä valmisteltu esitys maksulaitoslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 172/2009 vp). Ehdotuksen mukaan siirto on toteutettava yhdessä työpäivässä jo siirtymäkauden aikana. Kotimaan maksutapahtumat toteutetaan jo nykyisinkin 1—2 työpäivässä, joten yhteistä euromaksualuetta koskevat säännökset eivät tuo tähän mainittavaa muutosta.

Ulkomailla maksettujen maksujen välitysaika on vaihdellut eri valtioiden ja käytetyn rahalaitoksen mukaan. Pohjoismaista maksun välitys on kestänyt 1—3 päivää ja muista euromaksualueen maista keskimäärin 3 päivää. Suurin osa verojen maksuista on tullut näistä valtioista. Yleensä vain Euroopan ulkopuolisista maista maksun välitys saattaa kestää kauemmin, jopa 1—2 viikkoa.

Sen lisäksi, että veronkantolain 9 §:n 2 momentin mukainen ulkomailla suoritettulle maksulle säädetty viikon pituinen määräaika olennaisesti ylittää SEPA-direktiivin edellyttämän maksutapahtumien toteuttamisen enimmäisajan, se on ylittänyt jo nykyiseen maksunvälitykseen tosiasiaa kuluva ajan. Määräaika on siten perusteettoman pitkä.

SEPA-järjestelmään siirtyminen ja tavoitteena oleva maksunvälityksen nopeuttaminen eivät sinänsä edellytä veronkantolain 9 §:n 2 momentin mukaisen määräajan lyhentämistä. Kun järjestelmän tavoitteena on yhteisen euromaksualueen aikaansaaminen Euroopan talousalueelle, säännöksiä olisi kuitenkin aiheellista muuttaa siten, että Suomessa sijaitseviin ja ulkomailla sijaitseviin maksunvälittäjiin sovelletaan samoja säännöksiä. Muussa tapauksessa rajat ylittävän maksunvälityksen tehostuminen ja nopeutuminen asettaisi Suomessa sijaitsevat rahalaitokset ulkomailla sijaitsevia rahalaitoksia huonompaan asemaan, koska ulkomaisen rahalaitoksen kautta tehty maksu voitaisiin tehdä useita päiviä myöhemmin kuin Suomessa olevan rahalaitoksen välitettäväksi annettava maksu. Tästä voisi aiheutua kotimaisille rahalaitoksille merkittäväkin kilpailuhaittaa.

Verohallinnon näkökulmasta ulkomailla suoritettujen maksujen haittana on nykymenttelyyn edellyttämä maksujen tapauskohtainen käsittely. Ulkomaanmaksujen osalta on selvitetävä, onko maksu kirjattu veronkantoviranomaisen tilille määräajan kuluessa veron eräpäivästä. Erityisen työläitä saattavat olla tilanteet, joissa verovelvollinen 9 §:n 2 momentin mukaisesti antaa selvityksen todellisesta maksupäivästä.

Verohallinto vastaanottaa vuosittain yli 11 miljoonaa maksua, joista vuonna 2007 voitiin käsitellä automaatiassa yli 98 prosenttia. Ulkomaanmaksuja oli vuonna 2007 noin 19 000 kappaletta. Määrä oli kaksinkertaistunut kolmessa vuodessa. SEPA-järjestelmän aikana ulkomaanmaksujen määrän voidaan olettaa edelleen lisääntyvän, kun maksuliikenteen siirtäminen ulkomailla sijaitsevan pankin hoidettavaksi helpottuu.

2 Ehdotetut muutokset

Veronkantolain 9 §:n 2 momentin muuttaminen vain siten, että sitä sovellettaisiin sekä kotimaisiin että ulkomaisiin maksuihin, johtaisi siihen, että verot voitaisiin kotimaassa maksaa 5—6 päivää eräpäivän jälkeen ilman viivästysseuraamuksia. Seurauksena olisi, että maksut kertyisivät Verohallinnon tilille vasta seitsemäntenä päivänä eräpäivän jälkeen. Maksut kertyvät nykyisin jo eräpäivänä tai pian sen jälkeen, joten verotulojen kertyminen myöhentyisi merkittävästi, mikä ei ole hyväksyttävää.

Lähtökohtana on näin ollen pidettävä sitä, että maksuaikaa koskevilla muutoksilla ei ole verotulojen kertymistä hidastavia vaikutuksia. Tämä edellyttää, että jos maksun välittämisen yhteydessä Verohallinto ei saa tietoa siitä päivästä, jona maksu on veloitettu maksajan tililtä tai jona se on maksettu käteisellä, vero katsottaisiin maksetuksi silloin, kun se on kirjattu veronkantoviranomaisen tilille. Säännöstä sovellettaisiin sekä ulkomailla että kotimaassa suoritettaviin veroihin. Mainittu ajankohta on sama, jona velallinen on maksupalveludirektiivin mukaan täyttänyt maksuvelvollisuutensa.

Jos maksun yhteydessä on välitetty tosiasiallinen maksupäivä, maksu katsottaisiin suoritetuksi tuona päivänä. Jos maksupäivää

koskevaa tietoa ei ole välitetty, maksuajan kohtana pidettäisiin päivää, jona maksu on kirjattu veronkantoviranomaisen pankkitilille kirjauspäivänä.

Ehdotus mahdollistaisi samalla sen, että ulkomaanmaksujen tapauskohtaisesta käsittelystä luovutaan ja siirrytään kokonaan yhtenäiseen ja täysin automatisoituun maksujen käsittelyyn ja viivästysseuraamusten laskentaan. Tieto maksun kirjauspäivästä saajan tilille välittyisi automaattisesti Verohallinnolle, koska tieto kuuluu SEPA-tilisiirtostandardin mukaan välittyviin tietoihin. Manuaalista käsittelyä vaativaa kirjauspäivän vertailua eräpäivään ei enää tarvitsisi tehdä.

Nykyinen 9 §:n 1 momentin mukainen pääsääntö säilyisi. Sen mukaan veron suoritusajankohtana pidetään sitä päivää, jona maksu on veloitettu maksajan tililtä tai jona käteismaksu on maksettu. Säännös kuitenkin muotoiltaisiin teknisesti uudelleen.

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotus ei käytännössä muuttaisi tilannetta Suomessa maksettujen maksujen osalta. Veron eräpäivänä Suomessa maksettu maksu katsottaisiin suoritetuksi eräpäivänä, kun 9 §:n 1 momentin soveltamisen edellyttämä maksupäivätieto nykyiseen tapaan välittyy Verohallinnolle. Suomessa toimivat pankit ovat ilmoittaneet välittävänsä maksupäivätiedon myös siirtymäkauden jälkeen vuoden 2012 alusta. Lisäpalveluna välitettävistä tiedoista aiheutuvia kustannuksia ei tässä vaiheessa ole ollut mahdollista arvioida.

Suomen ulkopuolella SEPA-alueella tai muualla ulkomailla maksavan verovelvollisen sen sijaan tulisi ottaa huomioon maksun välitykseen kuuluva aika, jos hänen käyttämänsä pankki ei välitä maksupäivätietoa. Myös ulkomaiset rahalaitokset voivat halutessaan ryhtyä välittämään maksupäivätiedon lisäpalveluna.

Verohallinnolle muutos mahdollistaisi ulkomailla maksettujen maksujen sekä SEPA-tilisiirtostandardia käyttäen maksettujen maksujen automaatioon perustuvan kustannustehokkaan käsittelyn.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunnot Valtiokonttorilta, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä, Finanssialan Keskusliitto ry:ltä, Keskuskaupakamarilta, Suomen Yrittäjät ry:ltä ja Veronmaksajain Keskusliitto ry:ltä.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on maksupalveludirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön valmistelemat hallituksen esitykset.

Oikeusministeriön valmisteleman hallituksen esityksen (HE 169/2009 vp) soveltamisalaan kuuluu muun muassa tilisiirrot ja suoraveloitukset. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi veronkantolain 13 §, joka koskee rahalaitoksille ja muille veronmaksuja vastaanottaville maksupaikoille säädettyä velvollisuutta toimittaa vastaanottamistaan ja siirtämistään verovaroista tiedot, joiden avulla maksut voidaan yksilöidä ja kirjata verovelvollisen hyväksi. Maksupalveludirektiivissä edellytetään, että jäsenvaltioilla ei ole voimassa muita kuin direktiivissä annettuja säännöksiä. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana myös 14 §:n 1 momentin säännös korvauksesta, joka maksetaan rahalaitoksille tietojen vastaanottamisesta ja toimittamisesta.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovellettaisiin maksuun, joka katsottaisiin mainittujen säännösten mukaan maksetuksi ennen lain voimaantuloa.

Tulkittaessa sitä, sovelletaanko lain voimaan tullessa voimassa olevia säännöksiä vai tämän lain säännöksiä siitä, milloin maksu katsotaan maksetuksi, annettaisiin merkitys maksuajankohdalle. Tällöin maksuajankohta ratkaistaisiin niiden säännöksien nojalla, jotka olivat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa.

Esimerkki:

Jos tämä laki tulisi voimaan 1.1.2010, maksun eräpäivä olisi 31.12.2009, maksu suoritettaisiin ulkomailla 2.1.2010 ja se kirjautuisi veronkantoviranomaisen pankkitilille 4.1.2010, katsottaisiin maksu maksetuksi 31.12.2009, koska ennen lain voimaantuloa voimassa olevien säännösten mukaan ulko-

mailla suoritettu maksu katsotaan maksetuksi maksun eräpäivänä silloin, kun maksu on kirjautunut veronkantoviranomaisen tilille seitsemän päivän kuluessa maksun eräpäivästä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan käsiteltäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****veronkantolain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 2005 annetun veronkantolain (609/2005) 9 § seuraavasti:

9 §

Maksun suoritusajankohta

Vero katsotaan maksetuksi veronkantoviranomaiselle sinä päivänä, jona:

- 1) maksu on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan; tai
- 2) maksu on veloitettu maksajan tililtä.

Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, vero katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona se on kirjattu veronkantoviranomaisen pankkitilille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan maksuun, joka katsotaan mainittujen säännösten mukaan maksetuksi ennen lain voimaantuloa.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

Laki**veronkantolain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 2005 annetun veronkantolain (609/2005) 9 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

9 §

9 §

*Maksun suoritusajankohta**Maksun suoritusajankohta*

Vero katsotaan maksetuksi veronkantoviranomaiselle silloin, kun:

Vero katsotaan maksetuksi veronkantoviranomaiselle *sinä päivänä, jona*

1) tilisiirto valtion tilille on veloitettu maksajan tililtä;

1) maksu on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan; tai

2) maksaja saa tositteen valtion tilille tapahuneesta tilillepanosta; tai

2) maksu on veloitettu maksajan tililtä.

3) maksaja saa tositteen veronmaksuja vastaanottavan maksupaikan kassalta.

Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, vero katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona se on kirjattu veronkantoviranomaisen pankkitilille.

Ulkomailla suoritettu vero katsotaan eräpäivänä maksetuksi, jos se on kirjattu veronkantoviranomaisen tilille viimeistään viikon kuluessa eräpäivästä. Tätä myöhemmin veronkantoviranomaisen tilille kirjattu verosuoritus katsotaan maksetuksi kirjauspäivänä, jollei verovelvollinen näytä tai asiakirjojen perusteella voida todeta maksupäivän olleen tätä aikaisempi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan maksuun, joka katsotaan mainittujen säännösten mukaan maksetuksi ennen lain voimaantuloa.